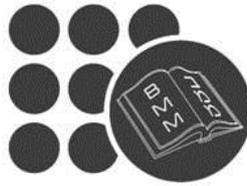

Parshat Bo

The Delectable and Bitter Taste of Freedom

Beit Midrash Morasha
@ Arthur's Road
בית מדרש מורשה

With thanks to Avivah Gottlieb Zornberga

Source 1: Shmot/Exodus 10:10 and Rashi there

So he [Pharaoh] said to them, "So may the Lord be with you, just as I will let you and your young children out. See that evil is before your faces.

וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יְהוָה כֵּן יְהוֹה עִמָּכֶם כַּאֲשֶׁר
אֲשַׁלַּח אֶתְכֶם וְאֵת טַפְּכֶם רָאוּ כִּי רָעָה נִגְדָה
פְּנֵיכֶם

See that **evil** is before your faces: There is a star named Ra'ah [i.e., רעה meaning evil]. Pharaoh said to them [Moses and Aaron], "With my astrology I see that star ascending toward you in the desert [where you would like to go], and that is a sign of blood and slaughter." When the Israelites sinned with the calf, and the Holy One, blessed be He, sought to kill them, Moses said in his prayer, "Why should the Egyptians say, 'With Ra'ah He took them out...?'" (Exod. 32:12) This is what he [Pharaoh] said to them, "See that Ra'ah [evil] is opposite your faces," [implying that their blood would be shed in the desert]. Immediately, "The Lord repented of the Ra'ah" (Exod. 32:14)...

ראו כי רעה נגד פניכם: כוכב אחד יש ששמו רעה. אמר להם פרעה רואה אני באיצטגנינות שלי אותו כוכב עולה לקראתכם במדבר, והוא סימן דם והריגה וכשחטאו ישראל בעגל ובקש הקב"ה להרגם אמר משה בתפלתו (שמות לב יב) למה יאמרו מצרים לאמר ברעה הוציאם, זו היא שאמר להם ראו כי רעה נגד פניכם, מיד (שם יד) וינחם ה' על הרעה....

Source 2: Devarim/Deuteronomy 1:27 and Rashi there

You murmured in your tents and said, "Because the Lord hates us, He took us out of the land of Egypt, to deliver us into the hand[s] of the Amorites to exterminate us."

וַתִּרְגְּזוּ בְּאֹהֲלֵיכֶם וַתֹּאמְרוּ בְּשִׁנְאֵת יְהוָה אֶתְנוּ הוֹצִיאָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְתֵת אֶתְנוּ בְּיַד הָאֱמֹרִי לְהַשְׁמִידָנוּ

Because the Lord hates us: Really, however, He loves you, but you hate Him. A common parable says: What is in your own heart about your friend, [you imagine] is in his heart about you (Sifrei).

Because the Lord hates us, He took us out of the land of Egypt: His taking us out was due to hatred [they claimed]. This may be compared to a mortal king who had two sons and two fields, one well irrigated, the other dependent upon rain only. To the son he loved, he gave the well irrigated field, and to the one he hated, he gave the one dependent upon rain only. The land of Egypt is a well irrigated country, for the Nile rises and irrigates it, while the land of Canaan is dependent upon rain only. He took us out of [the irrigated] Egypt to give us the arid land of Canaan (Num. Rabbah 17).

בשנאת ה' אתנו: והוא היה אוהב אתכם, אבל אתם שונאים אותו. משל הדיוט אומר, מה דבלבך על רחמך מה דבלביה עלך בשנאת ה' אתנו הוציאנו מארץ מצרים: הוצאתו לשנאה היתה. משל למלך בשר ודם, שהיו לו שני בנים ויש לו שתי שדות אחת של שקיא ואחת של בעל, למי שהוא אוהב נותן של שקיא, ולמי שהוא שונא נותן לו של בעל. ארץ מצרים של שקיא היא, שנילוס עולה ומשקה אותה, וארץ כנען של בעל, והוציאנו ממצרים לתת לנו את ארץ כנען

Source 3: Shmot/Exodus 12:43 and Rashi there

The Lord said to Moses and Aaron, "This is the statute of the Passover sacrifice: No stranger/estranged one may partake of it.

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן זֹאת חֻקַּת הַפֶּסַח כָּל בֶּן נֹכְרִי לֹא יֹאכַל בוֹ:

No estranged one: Whose deeds have become estranged from his Father in heaven. Both a gentile and an Israelite apostate are meant. — [from Mechilta]

כל בן נכר: שנתנכרו מעשיו לאביו שבשמים. ואחד נכרי ואחד ישראל משומד במשמע.

Source 4: Kotzker Rebbe

"And I will take you out from under the burden of Egypt" (Shmot 6:6)

The first step to freedom is rebellion against slavery.

Redemption is not possible until you first despise exile.

"Burden" is an expression of tolerating something.

Moshe informed the Jewish people

That The Holy One, blessed is He, would take from them

the tolerance

For the oppression of Egypt and all of the baggage that came with it,

So that they would not be able to be burdened by it any more.

And from this foundation sprouted redemption.

Source 5: Mei HaShiloach, Bo 2 (Rabbi Mordechai Yosef Liner, the Ishbitzer Rebbe)

Someone who is estranged from the words of Torah will not understand and will not taste it. Because in truth, the taste of the Pesach is that a person feels the taste of his departure to freedom, and he feels that it is better than being subjugated under the oppression and burden of the goodness of this world. Because Egypt was the true centre of slavery, as our Sages said “No slave was ever able to flee from Egypt”, since they were given the pleasures of this world, as it said “Like the Garden of Hashem, like the land of Egypt.” And it was more comfortable to be a slave in Egypt than to be a prince in another land. And Hashem took them out from Egypt in order that they would accept the yoke of Torah and Mitzvot. And then a person understanding that all of the pleasures of this world are meaningless and there is not living root to them at all. But someone who is estranged from words of Torah does not understand to goodness of the exodus from Egypt, even though he fulfils the external forms of the Mitzva of the Pesach sacrifice, he will not taste it at all. For example, someone who has a good and clever son and hears someone praising him, he will feel great joy – but a stranger feels no joy from hearing this.

וַיֹּאמֶר ה' אל משה ואהרן ואת חקת הפסח כל בן נכר לא יאכל בו. מי שהוא נכרי מדברי תורה לא יבין ולא ירגיש הטעם. כי באמת טעם הפסח היא שהאדם ירגיש טעם לאתו לחירות. וירגיש בטוב יותר משהיה נכנע תחת בעבוד ועול עובדות עולם הזה. כי בזמרים היה עיקר השטבוד כדאיתא (במכילתא יתרו ח) שאין עבד היה יכול לברוח ממזרים. לפי שהיתה משופעת בחמדות עולם הזה. כמו שנאמר (בראשית יג) כגן ה' כהרץ מזרים. והיה נוח לו להיות עבד במזרים. מלהיות שר בארץ ההרה. והזיאתו הסי"ת ממזרים שנקבל עלינו עול תורה ומצוות. ואז מבין האדם שכל חלו החמדות המה הנלים ואין בהם שורש חיים כלל. אבל מי שהוא נכרי מדברי תורה אינו מבין טובה יציאת מזרים. אף בעל הגוון יקיים גם כן מצוות הפסח. לא ירגיש בו טעם כלל. למשל מי שיש לו בן משכיל וטוב וכשמוע אביו שמהללים אותו אינו יתענג מאד. אבל איש נכרי אין לו שום תענוג מזה. וזה כל בן נכר לא יאכל בו:

Source 6: Midrash Shmot Rabba 19:6

Israel did not want to be circumcised in Egypt; indeed, they all neglected circumcision in Egypt, except for the tribe of Levi... When God wanted to redeem them, they did not merit it. So what did God do? He called Moshe and said, “Go circumcise them...” And many of them did not agree to be circumcised. So God said that they should make the Passover sacrifice; and when Moshe made the Passover sacrifice, God decreed that the four winds which blow in Paradise should go and carry the aroma of that Passover sacrifice... and its aroma spread forty days’ journey. Then all Israel gathered in Moshe’s presence and said “We beg you, let us eat of your Passover offering!” For they were weary (faint) of the aroma. And God said, “If you are not circumcised, you cannot eat... Immediately, they presented themselves for circumcision... and God passed through them and took each one and kissed him and blessed him; as it is said, “I saw you wallowing your bloods, and I said to you, “By your blood shall you live”. Live in the blood of the Passover sacrifice, live in the blood of circumcision.

לא בקשו ישראל למול במצרים אלא כלם בטלו המילה במצרים חוץ משבטו של לוי והיה הקדוש ברוך הוא מבקש לגאלן ולא היה להם זכות מה עשה הקדוש ברוך הוא קרא למשה ואמר לו לך ומהול אותם והרבה מהן לא היו מקבלים עליהם למול אמר הקדוש ברוך הוא שיעשו הפסח וכיון שעשה משה את הפסח גזר הקדוש ברוך הוא לד' רוחות העולם ונושבות בג"ע מן הרוחות שבג"ע הלכו ונדבקו באותו הפסח והיה ריחו הולך מהלך מ' יום נתכנסו כל ישראל אצל משה אמרו לו בבקשה ממך האכילנו מפסחך מפני שהיו עייפים מן הריח היה אומר הקדוש ברוך הוא אם אין אתם נימולין אין אתם אוכלין מיד נתנו עצמן ומלו והקב"ה עובר ונוטל כא"א ונושקו ומברכו שנאמר (יחזקאל טז) ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיון וגו' חיי בדם פסח, חיי בדם מילה

Source 7: Rambam, Moreh Nevuchim, Part 3 Chapter 49

With regard to circumcision, one of the reasons for it is, in my opinion, the wish to bring about a decrease in sexual intercourse and a weakening of the organ in question, so that this activity be diminished... this commandment has not been prescribed with a view to perfecting what is defective congenitally, but to perfecting what is defective morally. None of the activities necessary for the preservation of the individual is harmed thereby, nor is procreation rendered impossible, but violent desire and lust that goes beyond what is needed are diminished... In my opinion this is the strongest of the reasons for circumcision.

Source 8: Patrick Rothfuss, The Wise Man’s Fear

“I can’t tell you that,” [she] said. “You need to decide what you want for yourself. You want to go home? There’s a price. You want control over your life? There’s a price. You want the freedom to say no? There’s a price. There’s always a price.” There was the sound of a chair being pushed away from a table, and I heard the two of them stand up. “It’s something everyone has to figure out on their own,” she said, her voice growing more distant. “What do you want more than anything else? What do you want so badly you’ll pay anything to get it?”